

διὰ τῆς ἐνώσεως τῶν χειλέων μας τὴν ἀδιάσπαστον ἔνωσιν τῶν ψυχῶν μας. Ὅποια παραδείσιος στιγμή ὑπῆρξεν ἐκείνη! Ὅποια ἀφατος ἡδονή! Ἡ Ζωὴ νὰ μ' ἀγκαψῇ, — ὅποια ἀγαλλίσεις! Ἀλλ' οἶμοι! Δὲν ἦμην ἄξιος τοιαύτης εὐτυχίας· ἔπρεπε νὰ τὴν ἀπολέσω, ἔπρεπε νὰ πέσω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τῶν ὀνείρων μου! Οἱ ὀφθαλμοί μου ἠτένισαν εἰς σφαῖραν ὑψηλὴν, ἰδεώδη, ἀλλὰ τὸ ἐξ αὐτῆς ἐκπεμπόμενον φέγγος ἔπρεπε νὰ τοὺς τυφλώσῃ!

Φίλε μου — ἐξηκολούθησεν ὁ μοναχὸς μετὰ φωνῆς διζκοπομένης ἀπὸ τοὺς λυγμοὺς — συγχώρησόν με, ἐάν ἡ ἀνάμνησις τῶν θεῶν ἐκεῖνῶν στιγμῶν τῆς ὑπάρξεώς μου ἀναρρίπισσα τὴν ἐν τῇ καρδίᾳ μου ὑπὸ τῶν θαυμάτων σθεσθεῖσαν φλόγα μὲ ἀπεπλάνησε τοσοῦτον ἀπὸ τῆς ἐν σειρᾷ ἀφηγήσεως τῶν γεγονότων, ὥστε προῶς νὰ ὑπαινιχθῇ τὸ τέλος τῆς πολυωδύνου ἱστορίας μου. Ἀλλ' ἀδιάφορον· ἐπεὶδὴ προέβην μέχρι τοῦ σημείου τούτου, προτιμῶ νὰ σοὶ ἀποκαλύψω τὴν λύσιν ἄπασαν, πρὶν ἢ ἀκούσῃς τὰ γεννήσαντα αὐτὴν καθεκαστα. Μάθε λοιπὸν ἀπὸ τοῦδε ὅτι ἐπέπρωτο ν' ἀπολέσω διὰ παντὸς τὴν Ζωὴν μου, ὅτι οἱ ἄνθρωποι καὶ ὁ τάφος ἔμελλον νὰ μοὶ τὴν ἀφαρπάσωσιν. Μὴ δὲ μοὶ εἶπες ὅτι ἀπαιτεῖται ὑπομονὴ ἀπέναντι τῶν προσβολῶν τῆς τύχης, διότι καὶ ἡ ὑπομονὴ ἔχει τὰ ὅριά της. Ἡ κενὴ σημασίας αὕτη λέξις, ἣν ἐφεῦρεν ἡ ἀνθρώπινος διάνοια, ἵνα παρηγορῇ δῆθεν τοὺς τεθλιμμένους, εἶναι ὁ τελευταῖος χλευασμὸς τῆς τύχης. Καὶ, φίλε μου, ἡ τύχη ὑπῆρξε δι' ἐμὲ πάντοτε ζοφερά καὶ ἀδυσώπητος! Αὕτη ἔθηκε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου τὸ εὐώδες ρόδον, αὕτη μὲ προσήγαγε πρὸς τὸν ἄγγελον τοῦτον τῆς γῆς, ἵνα μαράνῃ ἐνώπιόν μου τὸ ρόδον, ἵνα ἀποσπάσῃ ἐκ τῶν ἀγκάλων μου τὸν ἄγγελον, βαρβάρως χλευάζουσα τὴν ἀπέλπιδα ἀδυναμίαν μου! Τώρα πλέον ἐκορέσθη ἡ μακρία της· ὁ παράδεισος, ὃν ἀπὸ κοινοῦ ἐδημιούργησαν νοῦς καὶ καρδία, κατέρρευσε ἀπέναντι τῆς ἀπηνουῦς καὶ

ἀνεκκλήτου αὐτῆς ἀποφάσεως! Τὴν προκαλῶ λοιπὸν νὰ μὲ καταστήσῃ δυστυχέστερον! Τὸν θάνατον περιφρονῶ· καταδικάσθην, ὡς βλέπεις, ἐκουσίως νὰ βιῶ ἐν τῷ φυτωρίῳ τούτῳ τοῦ θανάτου, ζῶ νεκρὸς μετὰ τῶν νεκρῶν — Οὐδὲν λοιπὸν πλέον ἔχω νὰ ἐλπίσω, καὶ οὐδένα νὰ φοβῇ.

(ἀκολουθεῖ.)

Φ. KAPPER.

ΠΤΩΧΗ ΚΑΙ ΦΥΛΑΡΓΥΡΟΣ.

I

Ἦτο ἡμέρα πανηγύρεως· ἡ δὲ μικρὰ πόλις τῆς ἐπαρχίας, ἐν ἣ τὰ παρ' ἡμῶν ἀφηγοῦμενα ἐλάβανον χώραν ἔθριθεν ἀνθρώπων πάσης τάξεως, χωρικῶν καὶ ἀστῶν, ἐμπορῶν καὶ ἀεργῶν. Ἐδῶ αἱ ἀγελάδες ἐκτεθειμέναι πρὸς πώλησιν ἐμυκνόντο, μετὰ τοῦ χρεμετισμοῦ δὲ τῶν ἵππων καὶ τοῦ γρυλλισμοῦ ἐτέρων ζώων ἦσσαν εὐγενῶν ἀπετέλουν παράτονον καὶ ἐκκαμφίνουσαν συναυλίαν· ἐκεῖ ὁ ἀγύρτης δι' ἀπάσης τῆς ἰσχύος τῶν πνευμόνων αὐτοῦ ἐδίδε τὴν ἀνάλυσιν τοῦ κηρωτοῦ καὶ ἐτέρων ἱατρικῶν του εἰδικῶν πρὸς παράτασιν τῆς ζωῆς διὰ τῆς ἀμέσου θεραπείας πάσης ἀσθενείας· ἐκεῖ πηδηταὶ ὡς ἔριφοι πηδῶντες καὶ νευρώσαστα ἅτινα παρὰ μυστηριώδους κινούμενα χεῖρὸς ἐπεραίου πᾶσαν δραματικὴν εἰκόνα διὰ τοσοῦτων καὶ τοιοῦτων ξυλοκοπημάτων ἐπὶ τῶν πτωχῶν ξυλίνων κεφαλῶν αὐτῶν... ὥστε εὐτύχημα εἴφειλον νὰ θεωρῶσιν ὅτι ἦσαν ξύλινοι. Γενικῇ λοιπὸν καὶ θορυβώδης εὐθυμία ἦτο, ἀένναος κίνησις ἀνδρῶν οἰνοβαρῶν καὶ γυναικῶν χαρωπῶν, συνωθήσεις, ἀπωθήσεις διὰ τῶν ἀγκῶνων, διὰ τῶν πτε-

νών, κερωνίς δὲ τούτων ἀπάντων ἦσαν γέλωτες καὶ ζητωκραυγαί. Εὐλογημένα πρόσωπα, ὑγίαιν καὶ εἰρήνην πνέοντα, τῶν συνελθόντων ἐξ ἑκατὸν περικειμένων χωρίων, καὶ ἅπαξ τοῦ ἔτους συναντωμένων ἕνα μάθωσιν ἴσως ὅτι πατρίς δὲν εἶναι μόνον ἢ πενιχρὰ γωνία ὅπου ἐγεννήθη τις, ἀλλ' ὅτι καὶ εἰς ἀπόστασιν πολλῶν λευγῶν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν γνωρίμους, φίλους, ἀδελφούς. Καὶ ὅμως ἐν μέσῳ τοσαύτης ἐορτῆς θὰ ὑπάρχωσιν ἀλγοῦσαι ψυχαί... — Ὡρᾶ καλῇ, κύριε ἀφηγητὰ τῶν νεκρῶν καὶ τῶν νοσοκομείων, μὴ ἀρχίζετε δὰ μὲ θρήνους καὶ μελαγχολίας, διότι μὲ τὰ διηγήματά σας θ' ἀνάψωμεν τὸ σιγάρον μας... — Σιγά, σιγά, κύριοί μου, θέλετε νὰ μοὶ κλέψητε τὰς ἰδέας μου πρὶν ἢ ἐξέλθωσι διατυπώθῃσιν ἐκ τῆς γραφίδος μου; (ὡς θὰ ἔλεγε φιλόσοφος τις). Δὲν σκοπεύω νὰ σὰς ἐπιφέρω μελαγχολίαν, ὁ Θεὸς φυλάξαι, ἀλλ' ἀφοῦ σὰς εἰσήγαγον ἤδη ἐν μέσῳ τῆς πανηγύρεως ταύτης ἃς συμπεριέλθωμεν καὶ παρατηρήσωμεν. Εἶθε δὲ νὰ εὕρωμεν τὰ πάντα ἐν τάξει, ἐν εὐθύτητι, μάλιστα δὲ ἐν ἐντελείᾳ, ὥστε νὰ δυνηθῶμεν εἰλικρινῶς ν' ἀφήσωμεν νὰ μᾶς καταλάβῃ ἡλαρότης ἐνώπιον τῶν ἀστειοτήτων τοῦ μίμου. Δὲν θὰ θελήσετε ὁμῶς, πιστεύω, ἕνα πάντα τὰ λοιπὰ ἐγκαταλείψωμεν καὶ μόνον περὶ αὐτοῦ ἀσχοληθῶμεν. Ὁφείλομεν ἄρα γὰρ νὰ καταδικάσωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς νὰ γελῶμεν ὡς φρενοβλαβεῖς διότι ὁ μῖμος γελά ὡς γελωτοποιός;

Ἄς πλησιάσωμεν τὸν κύκλον ἐκεῖνον τὸν ἀπαρτιζόμενον ὑπὸ ἀνθρώπων τοῦ ὄχλου. Μεταχειρίζομαι τὴν λέξιν ταύτην, ἄγνωτον ἄλλην εἰς τὴν νὰ κατατάξω τὸ τοσοῦτον ἡμελημένον, καὶ ἐντεῦθεν διεφθαρμένον, ἀπαίδευτον, δυστυχὲς καὶ οὐχ ἥσσον ἐνδιαφέρον τοῦτο μέρος τῆς κοινωνίας ἡμῶν. Ἀφ' ἑτέρου τὸν τίτλον τοῦτον δὲν τῷ τὸν ἐπέβαλον ἐγὼ, καὶ δικαιοκρατικῶς δίδεται πρὸς αὐτοὺς, ὡς πρὸς ὑμᾶς ὁ τῶν ἀστῶν καὶ εὐγενῶν. Ὁ ρηθεὶς κύκλος συνίσταται ἐξ εἰκο-

σιν ὡς ἔγγιστα ἀτόμων μεγάλως θορυβούντων, ἐν τῷ θορύβῳ δὲ τούτῳ διακρίνεται γέλως καγχαστικός· πλὴν ὑπάρχουσι καὶ οἱ ρητορεύοντες, οἱ γνωματεύοντες, οἱ βλασφημοῦντες καὶ... ὡς ἐν ἐκάστη τραγωδίᾳ ὑπάρχει καὶ τι τὸ κωμικόν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει τις κλαίων· περὶ τούτου εἶμαι πεπεισμένος, ἔχω, ἀναγνώστα μου, λεπτοτάτην τὴν ἀκοήν (ὡς πρὸς τοῦτο, προκαλῶ καθένα.) Ἄς ἔλθωμεν πλησιέστερον, καὶ ἂν σεῖς, ἀναγνώστα, φροβήσῃς ν' ἀναμιχθῇτε μετ' ἀνθρώπων πρὸς οὓς δὲν ἔχετε ἐμπιστοσύνην, ἀναθέσκατε εἰς ἐμὲ τὴν ἐντολήν· καὶ σὰς λέγω περὶ τίνος πρόκειται.

II

Ἴδου εἰς τι ἀπησχολοῦντο οἱ τὸν κύκλον ἐκεῖνον ἀπαρτιζόντας. Κόρη ἐπαίτις, ἀνάπηρος καὶ βλάβῃ ἔκλειπεν ἢ κάλλιον εἰπεῖν ἤρπασεν ἕνα ἄρτον ἐκ τίνος τραπέζης ξενοδοχοῦ, διότι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ πταίστης ὁ οὐδεμίαν ἔχων διακριτικὴν ἰδέαν. Πέριξ τῆς τραπέζης ἐκείνης ἐκάθηντό τινες πεταλωταί, ἀχθοφόροι καὶ πλανόδιοι, ἄνευ τέχνης καὶ πατρίδος, παντοῦ ὅπου πολλοὶ εἰσὶν οἱ συχνάζοντες καὶ θόρυβος ἀναφύεται εὐρισκόμενοι, ἐξαχθλωμάτα τοῦ ἡμετέρου ἐξευγενισμοῦ, τὸν βίον διερχόμενοι μετὰ εὐχρηστίας καὶ καπηλείου. Κατεδίωξαν τὴν ἀνάπληρον μετὰ σκληρότητος ὑπὸ τοῦ οἴνου ἐμπνεομένης αὐτοῖς, διότι ἅπαξ ἐρρέθη «ἐν τῷ οἴνῳ ἢ ἀλήθεια», φυσικὴ συνέπεια ἥτο νὰ διεγείρῃ ἐν αὐτοῖς ἢ τὰ κακὰ ἐνστικτα ἢ τὰ κακὰ πάθη. Ὁ μὲν ἐρράπιζεν αὐτήν, ἄλλος ἐλάκτιζε καὶ ἄλλοι ὡς ἄθλημα δι' ἰσχυρῶν ὠθήσεων ἀντεπέστελλον αὐτήν... Ἐκεῖνη δὲ, ἢ ἀθλία, ἀφοῦ ἐπὶ μικρὸν ἕνεκα φυσικῶν ἀλγους πληγῆς τίνος ἔκλειπε, βλακώδη νευρικὸν ἐγέλα γέλωτα, μὲ ἀφοτέρας τὰς χεῖρας θλίβουσα τὸν ἄρτον, καὶ ὁ γέλως ἐκεῖνος δὲν συνεκίνησε τοὺς τυραννοῦντας αὐτὴν καίτοι, περισσοτέ-

ραν τῶν δακρύων διήγειρε συγκίνησιν. Γυνή τις τῆς ὁποίας τὰ προέχοντα μῆλα τῶν παρειῶν παρίστανον ὅλας τὰς ἐνδείξεις ἐγκρατείας, εἰς τοὺς παγωμένους τῆς ὁποίας ὀφθαλμούς καὶ εἰς τὸ ἄθυμον στόμα ἐπεκάθητο ἡ λύπη, ἵνα μὴ εἰπωμεν ἢ ἀπελπισία, ἥνοιξε δίοδον, καὶ προτείνουσα τὴν δεξιὰν πρὸς τὸν μᾶλλον θορυβοῦντα. — Ἰδοῦ, εἶπε, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἄρτου ἐκείνου... Ἀφήσατε τὴν δυστυχίαν ὑμᾶς εἰς τὸν δόμον της... μὴ τὴν βασανίζετε περισσότερον ἢν θέλετε νὰ σᾶς εὐλογῇ ὁ Θεός.

— Ἄ! προστατεύετε τοὺς κλέπτας, ἃς συγχωρῶμεν, φίλοι, ἀπὸ καρδίας τὴν εὐαίσθητον ταύτην κυρίαν...

— Ἄς μὴ πηγαίνει ἔπειτα εἰς τὴν ἐκκλησίαν νὰ κάμνῃ χίλιας μετάνοιαι· ἐπιθύρισε βραγχνή τις φωνή· ἄγνωστον δὲ πόθεν προήλθε.

— Ὡ! τὴν ὑποκρίτριν! ἀπεκρίθη αἰσχρόν τι γύναιον ὅπερ ἦν ὡς τὰς διαμαρτυρήσεις του μὲ τὰς τῶν εὐπροσηγώρων ἐκείνων ψυχῶν.

— Ἐγὼ λέγω, ἐξηκολούθησεν ἡ ἐλεήμων γυνή, δι' εὐσταθοῦς καὶ ἀπορησιστικοῦ βήματος προβαίνουσα καὶ ἀναλαμβάνουσα σοβαρότητα ἐπὶ μικρόν ἐπιβαλοῦσαν σιγὴν τοῖς περιεστῶσι, — διότι εἰς τὸ πείσμα πάντων τῶν μοχθηρῶν ἡ ἀρετὴ εἶναι τι ὑπέρτερον — ἐγὼ λέγω ὅτι αὕτη εἶναι πτωχὴ παρὰ φρον, ἀθλία, ἐγκαταλελειμμένη, ἥτις δὲν ἠξεύρει τί πράττει, καὶ ὅταν βλέπῃ ἕνα ἄρτον, ἀκολουθοῦσα τὸ ἐνστικτον τῆς πείνης, ἥτις λέγει πρὸς αὐτὴν ὅτι διὰ τούτου λαμβάνει ἀνακούφισιν εἰς τὰ παθήματά της... Πλὴν ἐπειδὴ ἡ ἀμάθεια εἶναι πάντοτε ἄλογος καὶ κτηνώδης, — Καὶ ἐγὼ σᾶς ἀποκρίνομαι (διέκοψεν ὁ μᾶλλον εὐρωστος καὶ ὡς ἐκ τούτου ρήτωρ γενόμενος ἐν ὀνόματι τῶν ἄλλων) ἐγὼ σᾶς ἀποκρίνομαι ὅτι θὰ τῇ ἐχαρίζομεν ἕνα ἄσπον ὡς ἐκ περισσοῦ, ἐὰν αὕτη ἀντὶ νὰ σφετερισθῇ ὅτι ἀδιαφοροῦσα πρὸς τὰ κτυπήματά μας καταβροχθίζει, τὸ ἐξή-

ται ὡς μεταξὺ χριστιανῶν συνειθίζεται. — Βλέπετε, ἀνὰ γῶσται μου, ποῦ ἐτύρωσεν ἡ ἥλική; — Ὁ αἶνος ἐν τούτοις ἐτέλει τὸ καταβλητικὸν ἀποτελεσματικὸν ἐπὶ τῶν σωμάτων ἐκείνων ἅτινα ἤρξαντο κλονοῦμενα· λαμβανόμενοι δὲ ἐκ τῆς χειρὸς ἀνὰ εἰς ἤρχισαν κύκλῳ τινι χορὸν δαιμονιώντων περὶ τῆς ἀναπύρου ἥτις προσεπάθει νὰ ἐξέλθῃ καὶ πάντοτε ἐμενεν ἐκεῖ μᾶλλον στενωχωρουμένη.

— Ἀφήσατέ τὴν νὰ ὑπάγῃ καὶ ὁ Θεὸς ἃς τὴν συνοδεύσῃ, εἶπεν ἡ ἐλεήμων γυνή, εἴτα στραφεῖσα πρὸς νεάνιδαν ἡ φυσιογνωμία τῆς ὁποίας τῇ ἐφάνη ἀγαθὴ καὶ συμπαθὴς,

— Καὶ ἡ ἀθλία ἐκείνη, προτέθηκεν, ἥτις σύρεται εἰς τὸν βόρβορον τῶν ἐδῶν ἔχει ἴσως μητέρα ἡ ὁποία θορνεί διὰ τὴν τύχην της καὶ τῆς ὁποίας ἡ λύπη ἀναμφιβόλως εἶναι μᾶλλον σεβαστὴ ὅλων τῶν ἀπρεπῶν ἀγαλλιάσεων αὐτῶν...

Εἰς τῶν παρεστῶτων ἤκουσε τυχαίως τοὺς πικροὺς τούτους λόγους καὶ εἰς τὸ ὄνομα μητρὸς, ἀναμνήσταν ἴσως αὐτῇ τὸ μόνον πλᾶσμα ὅπερ ἐν τῷ κόσμῳ τὸν ἠγάπησε. — Φίλοι, εἶπεν, ἃς τὴν ἀφήσωμεν τέλος νὰ ὑπάγῃ εἰς τῆς μητρὸς της.

Καὶ προσήλωσεν ἐπὶ τῆς γυναικὸς βλέμμα ἐν τῇ ἀγριότητι τοῦ ὁποίου ἀμυδρῶς διεκρίνετο γλυκύτης ἀρκούσα νὰ ἐκφράσῃ τὴν συμπάθειαν.

Ὡ! ἡ εὐγενὴς ἐκείνη ἦτο μήτηρ, ὦφειλε νὰ ἦναι, καὶ μήτηρ δυστυχῆς· οἱ δυστυχεῖς μόνον ἔχουσι μυστικὴν καὶ ἐξοχον αἴσθησιν εὐσπλαγχνίας, τοῦ μόνου πλοῦτου οὐτινος δύνανται μετ' ἄλλων νὰ κοινωνήσωσι καὶ δι' οὗ διακρίνονται, μάλιστα μαντεύονται ὡς ἀνήκοντες εἰς τὴν αὐτὴν διεσπαρμένην καὶ πολυπληθῆ οἰκογένειαν.

Ἡ ἀρετὴ εἶναι τι ὑπέρτερον. Παρέχει εἰς τὸ πρόσωπον χροιάν τοσοῦτον ἡδεῖαν, εἰς τὴν καρδίαν παλμὸν τόσῳ ἀγνόν, εἰς τὴν διάνοιαν ἰδέαν διανγεί.

Καὶ τὸ πρόσωπον τῆς γυναίκος ἐκείνης ἐξέφραζε τὴν διορατικότητα, τὴν στοργὴν, τὴν χρηστότητα. Ὁ κύκλος διεσπάρθη, ἡ πτωχὴ ἐλάξ μείνας μόνη ἤρχισε νὰ κλαίῃ, εἰτα διακρίναςα σωρὸν χρότου ὀλίγον μακρὰν, πορευθεῖσα ἐρίφη ἐπ' αὐτοῦ θεωροῦσα τὸν οὐρανὸν ἀκίνητος ὡς ἀγαλμα.

III

Βεβαίως διήγειρα ἐν τοῖς ἀναγνώσταις μου τὴν περιέργειαν τοῦ νὰ γνωρίσωσιν ἐκ τοῦ πλησιέστερον τὴν ἐλεῆμονα ἐκείνην γυναῖκα. Ἀς τὴν ἀκολουθήσωμεν. Βραδέως ἐγκαταλείπει τὴν πλατεῖαν ὅπου συνέβη τὸ ἐπεισόδιον, εἰσχωρεῖ ἐντὸς ἐρήμων καὶ στενῶν διόδων μέχρις οὗ φθάνει εἰς τὴν ἀκτὴν λίμνης τινός, ἐφ' ἧς μεταξὺ πολλῶν οἰκοδομῶν ὠραίου ἐξωτερικοῦ διακρίνεται οἶκος ἐπιβάλλον ἐκ πρώτης ὀψews διὰ τὸ μὴ κοινὸν ὕψος του, διὰ τὰ τεργητὰ κοσμήματα τῆς προσόψεως διὰ τοὺς τερπνοὺς παραδείους τοὺς περιβάλλοντας τὰς πλευρὰς αὐτοῦ. Τί πορεύεται νὰ πράξῃ ἡ ἄθλια ἐκείνη γυνὴ ἐκεῖ μέσα; Ἀνταρπιδόως ἵνα ζητήσῃ ἐλεημοσύνην.

Ἀς πειραθῶμεν νὰ μάθωμεν τι περὶ αὐτῆς παρὰ τοῦ θυρωροῦ.

Ὁ θυρωρὸς ἐρωτηθεὶς ἀποκρίνεται— Εἶναι ἡ ράπτρια Μαρία ἣτις κατοικεῖ εἰς τὸ ὑπερῶν ἀριθμὸς 10. Ἀς ἀνέλθωμεν πέντε κατώματα. Εἶναι μικρὰ πράγματα παραβαλλόμενα πρὸς τὸ Λευκὸν Ὅρος. Ἰδοὺ ἡμεῖς εἰς τὸν διάδρομον τοῦ ὑπερῶου. Ἡ θύρα τοῦ ἀριθμοῦ 10 εἶναι ἐτοιμώπτως. Διὰ δύο πλατειῶν σχισμᾶδων δυνάμεθα νὰ παραβιάσωμεν τὸ μυστήριον τοῦ ιδιωτικοῦ βίου.

Ἡ ράπτρια Μαρία ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τινος μικρᾶς κλίνης, ἐξέπνευσε μακρὸν στεναγμὸν καὶ λύζοντα ἐψιθύρισε.— Κοιμάται ἡ ἄθλια κόρη φαίνεται ὡς ἄγία.— Ἐστήριξε τὸ μέτωπον ἐπὶ τῆς προσφυλοῦς κλίνης, εἰτα ἡγέρθη

καὶ πορευθεῖσα ἐγονυπέτησεν ἐνώπιον μικρᾶς εἰκόνης κρεμασμένης εἰς τὸν τοῖχον, καὶ ἣτις θὰ παρίστα ποτὲ τὸν ἐσταυρωμένον.

Πρῶτον ἔκλαυσεν ἀφθόνως· ἔπειτα προσηλοῦσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ πνέοντος ἀγάπην προσώπου τοῦ Ναζωραίου,

— Θεέ μου! εἶπεν· ἀπὸ ποῖον θὰ ἐλπίσω βοήθειαν ἐάν ὄχι ἀπὸ σέ; Σκληρὸς τις πλούσιος θέλει νὰ μὲ ρίψῃ εἰς τὸν δρόμον διότι μετὰ ἓν ἔτος ἀπ' οὗτου κατοικῶ ἐνταῦθα δὲν δύναμαι πρῶτην ἡδὴ φορὰν ἐνεκα ἐλλείψεως ἐργασίας νὰ πληρώσω τὸ μηνιαῖον ἐνοίκιον. Καὶ ἐγὼ ὅλα ἐπώλησα, οὔτε φυλάττω πλέον ἀντικείμενόν τι ἀξίας. Ἐάν ἡ δουτηχίᾳ ἐμὲ μόνην ἡπείλῃ θὰ ἔκλινον, Θεέ μου, τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ λατρευτὸν θέλημα Σου. Ἀλλὰ τί θὰ γείνη ἡ πτωχὴ ἀσθενὴς μου κόρη;.. Ὁ ἀποθάνῃ, Θεέ μου, ὑπὸ τοῦ ψύχους καὶ τῆς πείνης εἰς τὸν δρόμον. Βοήθειαν, Θεέ μου, ἐσῴθειαν διότι θὰ κάμω τὴν τελευταίαν ἀπόπειραν. Εὐτπλαγχνίσου μητέρα ἀπηλπισμένην, ἐν ὀνόματι τῆς μητρὸς ἐκείνης ἣτις σὲ συνώδευσεν εἰς τὸν Γολγοθᾶ.

Ἀλλ' ἡ ράπτρια Μαρία φαίνεται ἐτοιμαζομένη νὰ ἐξέλθῃ. Ἀς ἀναχωρήσωμεν.

IV

Αὕτη ἐξελθοῦσα τοῦ πενιχοῦ δωματίου τῆς κατέβη εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα, ὅπου κατοικεῖ ὁ οἰκοδεσπότης. Τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἶνε ἄγριον καὶ κοκκινωπὸν, μὲ μίαν μικρὰν ὀμοιάζουσαν μὲ ἄωρον μὲν ἀχλάδιον ὡς πρὸς τὸ μέγεθος, μᾶλλον δὲ ἡ ὄριμον ὡς ἐκ τῶν ἐξογκωμάτων καὶ τοῦ ἰώδους χρώματος τοῦ θάπτοντος τὸ ἄκρον αὐτῆς. Σχεδὸν χωρὶς γείλη, μὲ δύο μικροὺς καὶ λυμώδεις ὀφθαλμοὺς, μὲ φανερὰν ἐρυθρότητα καὶ μέτωπον ρικνὸν καὶ χαμηλὸν.

— Τὰ ἔρρες; ἔρωτά μετ' ἀπληστίας ὁ δι' ἀνθρωπίνων σπλάγχνων τρεφόμενος οὗτος γυψ.

Ἡ γυνὴ ρίπτεται γονυπετής.

— Φύγε ἐδῶθεν, σοῦ ἐπαναλέγω καὶ πάλιν ὡς χθές... ἄλλον ἦγον δὲν ἀκούω ἢ τὸν ἦγον τῶν χρημάτων, καὶ τὰ δάκρυα τὰ ὅποια σεῖς αἱ γυναῖκες ἔχετε πάντοτε πρόχειρα δὲν με συκινούσι, δὲν εἶμαι παιδί ἀνόητον... "Εχω δικαίωμα νὰ πληρωθῶ, διότι τὸ σπῆτι εἶνε ἰδικόν μου, καὶ ὅποιος δὲν πληροῖται τὸν διώκω καὶ καλὴν νύκτα. Οἷλεις καλλιτέρας συμφωνίας;

— 'Αλλ' ἔχω θυγατέρα ἀσθενῆ ἢ ὅποια θ' ἀποθάνῃ εἰς τὰς ἀγκάλας μου. "Αν μοῦ κάμετε τὴν χάριν νὰ περιμείνετε δεκαπέντε ἡμέρας, θὰ ὑπάγω ἀπὸ θύρας εἰς θύραν ζητοῦσα ἐργασίαν... θὰ στερηθῶ τὸν ὕπνον μου τὴν τροφὴν μου... ἄλλ' εὐσπλαγχνίσου με τὴν δυστυχίᾳ.

— Τί νὰ εὐσπλαγχνισθῶ; τί νὰ εὐσπλαγχνισθῶ; τί κάηται καὶ μοῦ λέγεις ὅταν δὲν ἔχῃς ἄλλο νὰ κάμῃς παρὰ νὰ με πληρώσῃς; Καλλιτερόν σου εἶνε νὰ φύγῃς, ἂν δὲν θέλῃς νὰ σὲ διώξω διὰ τῆς εἰκῆς. Θὰ συνεκινούμην, ἢ θὰ σοῦ ἐδίδα ἴσως κάποιαν διορίαν, ἂν δὲν μοῦ ἐχρεώζοντο τὰ χρήματα...

— 'Αλλὰ με χλευάζετε, με συχωρεῖτε με τὸ εἰσόδημα τῆς οἰκίας ταύτης μόνον, χωρὶς νὰ ὑπολογίσῃ τις ἄλλας σπουδαιότερας ὀφελείας, εἶνε ἀδύνατον ἀναμφιβόλως νὰ ἔχετε ἀπόλυτον ἀνάγκην τῶν ὀλίγων φράγκων, τὰ ὅποια ἐγὼ ἢ πτωχὴ σὰς χρεωστῶ.

— "Ὡ ἐξαίρετα, ἐπεμβαίνεις καὶ εἰς τὰς ὑποθέσεις μου, καὶ εἰς τὰ οἰκονομικά μου. "Εν συντόμῳ, σήμερον εἶνε Τρίτη, σοῦ δίδω διορίαν μέχρι τῆς Πέμπτης, σοῦ παραχωρῶ, ὡς βλέπεις, δύο ἡμέρας, μετὰ τὰς ὁποίας ἢ θὰ πληρώσεις καὶ θὰ μείνωμεν καλοὶ φίλοι, ἢ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ μ' ἀδειάσεις τὴν γωνίᾳ. Χρειάζεται ὑπομονή, ἀλλ' ἀπέκλυον με αὐτοὺς τοὺς ρακενδύτας

οἱ ὅποιοι θέλουν νὰ κατοικῶσι δωρεὰν εἰς τὰ δώδεκα δωμάτια τοῦ ὑπερφύου μου, ἐν ᾧ θὰ μ' ἐχρησίμευον καλλιτέρα ὡς ἀποθήκη ξύλων. Δὲν εἶσαι ἡ μόνη, πίστευσε, με τὴν ὅποιαν ἀναγκάζομαι νὰ μεταχειρίζομαι αὐστηρότητα καὶ νὰ φαίνωμαι ἀδυσώπητος... Προχθὲς ἔρριψα ἐκ τῆς στέγης τὸ ἀχυρὸ στρώμα μιᾶς ἐπιμόνου γραίας.

Τὸ πρόσωπον τοῦ φιλαργύρου, τόσῳ ἤτο, κατῆρες καὶ συνεσταλμένον ὑπὸ τῆς ὀργῆς, τόσῳ μικρὰν ἐνέπνευσεν ἐλπίδα ὅτι ἡ μαρμαρίνη ἐκείνη καρδιά ἤθελε μαλαθῇ ὑπὸ τῶν δακρύων, ὥστε ἡ δύσμοιρος γυνὴ ἠγέρθη ὡσεὶ σταθερὰν λαβούσα ἀπόφασιν, καὶ τὴν ταπεινωτικὴν ἐκείνην στάσιν ἀποβαλοῦσα μετὰ τινος ὑποποψίας ὑπολανθανούσης ἐν ἀπελπιστικῇ λύπῃ, ἐξῆλθεν οὐδὲ λέξιν εἰπούσα.

Διατὶ ἡ γυνὴ αὕτη ἢ τοσαύτην λαβούσα εὐσπλαγχνίαν πρὸς τὴν πτωχὴν ἀνάπρηον νὰ μὴ εὕρῃ οὐδὲ ἴχνος ταύτης κατὰ τὴν ἀγωνιώδη αὐτῆς περιστασιν;

V

Τὴν ἐπιούσαν παρουσιάσθη εἰς τὸ νοσοκομεῖν γυνὴ ὑελώδης ἔχουσα τὸ βλέμμα καὶ πτώματος χοροῖαν, καὶ ἐξήτητησε τὸν ἀρχίατρον.

— Παρακαλῶ, κύριε, νὰ ἐξετάσῃτε τὴν κόρην ταύτην ἥτις εἶναι θυγάτηρ μου. Πάσχει ὑπὸ περιοδικοῦ πυρετοῦ. Ἰμμαι ἐγγεγραμμένη μετὰξὺ τῶν πτωχῶν τῆς πόλεως, καὶ δὲν δύναμαι νὰ τὴν θεραπεύσω, ὡς ἐπεθύμουν, εἰς τὴν οἰκίαν μου...

— 'Ὁ σφυγμὸς εἶναι πολὺ ταχὺς... τὸ μέτωπον τῆς κόρης ταύτης φλέγει. Τὴν δεχόμεθα.

— Μὴ λυπῆται, Λαυρέττα μου. Θὰ σὲ ἴδω πάλιν, παιδί μου, ὕγιᾳ καὶ χαρπὸν...

— Εἶπέ μοι, μητέρα μου, ὅτι θὰ ἔλθῃς γρήγορα καὶ συχνὰ νὰ με βλέπῃς. "Εκλαυσα παραπολὺ ὄλην τὴν νύκτα, ἀλλὰ σὺ με παρεκάλεσες τόσον ὥστε

συγκιτένευσα· νὰ σὲ ἀφῶσω, καλὴ μου μητέρα.

— Ὁ πόρος παιδί μου... ἔλα νὰ φιληθῶμεν, καὶ νὰ ἔχῃς τὴν εὐχὴν μου καὶ τοῦ Θεοῦ.

VI

Φρικώδεις εἰδήσεις διεσπάρη ἀπὸ τὴν πόλιν τὴν πρώτην τῆς Πέμπτης. Ἐν τῷ ἀριθμὸν 40 δωματίῳ τοῦ ὑπερφανῆς μεγάλης οἰκίας ἐν τῇ ὁρῇ τῆς λίμνης εὐρέθη γυνὴ τις ἀπηγχονισμένη.

Ὁ ἄσπλαγχνος φιλάργυρος, πιστῶς τηρῶν τὴν ἀπόρρησιν τοῦ ἡ νὰ λάβῃ τὰ χρήματα παρὰ τῆς Μαρίας, ἥ νὰ ρίψῃ αὐτὴν εἰς τὸν δρόμον, ὑπῆγεν αὐτοπροσώπως ἵνα ἐκπληρώσῃ τὸ φιλάνθρωπον ἔργον ἐπὶ τῆς δυστυχοῦς ἐνοικιστρίας, ἥτις οὐδόλως ἠδύνατο ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰς κρυφὰς αὐτοῦ. Ἡ δὲ θύρα, ἐτοιμώτερος εἶσα, ὑποστᾶσα πρῶτον τὰ γρονθοκοπήματα εἶτα δὲ καὶ τὰ λακτίσματα αὐτοῦ ὑπεχώρησε πρὶν ἢ ἀπαντήσῃ ἡ Μαρία.

Ἀγνοῶ ἂν ἠσθάνθη ἔλεγχον ὁ φιλάργυρος. Πιστεύω ὅμως ὅτι τὸ ζῶηρότερον τῶν αἰσθημάτων τοῦ ἡτοῦ ἡ λύπη τῆς ἀνεπανορθώτου ἀπωλείας μνηαίου ἐνοικίου. Εἰδοποίησε τὴν ἀστυνομίαν περὶ τῆς αυτοκτονίας, διότι ὅπως δῆποτε τὸ πτώμα ἐκεῖνο ἐν τῇ οἰκίᾳ του δὲν τὸν εὐρέσκει... Ἀναντιρρήτως καὶ ὑπὸ τὸ σκληρὸν τοῦ φιλαργύρου δέρμα φωνάζει ἡ συνείδησις, καὶ Κύριος οἶδε πόσον ἰσχυρῶς!..

Πάντες μεγάλως ἐξεπλάγησαν ἐπὶ τῷ συμβάντι, καὶ κατ' ἀρχὰς δυσκόλως ἐπειθόντο. Πῶς; ἔλεγον ἐρωτώμενοι, ἡ ἀγαθὴ, ἡ ὑπομονητικὴ, ἡ εὐγενὴς τὴν καρδίαν Μαρία; Ἐκεῖνη ἥτις εἶχε ψυχὴν τόσῳ πρᾶξαν; Ἐκεῖνη ἡ τόσον ἐντιμὸς τὰ ἦθη;

Ἡ ἀπελπισία ἀναμφιδόλως ἐσκίασε τὴν διάνοιάν της σβέσασα καὶ αὐτὸ ἀκόμῃ τὸ θεῖον φῶς. Ἀς τὴν συγκλαύσωμεν! Ἐπῆρξεν ἐποχὴ κατ' ἣν δὲν ἴ-

το. ἀπλῆ ράπτρια· ὀλίγα δὲ ἔτη πρὸ τῆς χρείας αὐτῆς, κατ' ἣν ἀπώλεσε τὸν σύζυγόν της, μετ' οὗ ἔζη ἐν τῇ πρωτευούσῃ, ἱατρὸν τόσω εὐγενῇ ἔχοντα τὴν καρδίαν ὥστε ἀμισθὶ νὰ παρέχῃ τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ πρὸς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἐκ τοῦ περισσεύματός του ἐλεοῦντα αὐτοὺς. — τὴν ἐκάλουν κυρίαν Μαρίαν, κολλοὶ δὲ ἐνθυμοῦντο ὅτι τὴν εἶδον πλουσίως ἐνδεδυμένην καὶ συγνάζουσαν εἰς τε τὰ θέατρα καὶ τὰς συναναστροφάς.

Πιθανὸν ἂν τις ὀλίγας στιγμὰς πρὸ τῆς σκληρᾶς ἀποφάσεως ἦν ἐφ' ἑαυτῆς ἐπέβαλε, ἂν τις ὠμίλει πρὸς αὐτὴν περὶ Θεοῦ, ἥθελεν ἅπαζ ἀκόμῃ ἀναθέσθαι τὴν μὴ ἀπιστον ψυχὴν της εἰς τὴν πίστιν, αἱ δὲ δυστυχίαι της διὰ τῆς εὐσπλαγχνίας τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς μεταβολῆς τῆς τύχης, ἴσως ἐλάμβανον ἀνακούφισιν τινα.

Ἀλλ' ἡ Μαρία ἀπέθανε....

Ὅσοι ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν κρύπτεται κρύφια ἄλγη καὶ ἀκατάβλητα πάθη κατατρώγοντα τὴν ζωὴν σας, πορεύεσθε κατὰ τὰς μάλλον πενήτους ἡμέρας ὑμῶν πρὸς τὸν ἔσθιον καὶ ἀνευ ἀνθεων τάφον τῆς ἀτυχοῦς αυτοκτονίου, καὶ ἀναμνησκόμενοι τῆς ἀθανάτου ψυχῆς αὐτῆς, «ἥτις δικαία οὕτω ἄδικος πρὸς ἑαυτὴν ἐδείχθη» * παρασκευάσθητε νὰ ὑπαικύνητε μέχρι τῆς ἡμέρας κατ' ἣν ὁ Θεὸς εἰς ἀνάστασιν καλέσῃ ὑμᾶς.

Πλὴν καταληφθὲν ὑπὸ τοῦ λυπηροῦ συμβάντος τὸ πλῆθος, καὶ εὐκόλως ἀνευρὸν τὴν παραγαγοῦσαν αὐτὸ αἰτίαν, ἀπείρους ἐξέφερεν ἄρας κατὰ τοῦ τυράννου τῶν πτωχῶν, ὡς ἀπὸ τινος ἐχαρκτηρίζον αὐτὸν, διότι ἐγνώριζον πρὸς τούτοις ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος τῆς περιουσίας αὐτοῦ ὤφειλεν εἰς τοκογλυφίας, δι' ὧν ἐκερδοσκοπῆσε πρὸ ἐτῶν ἐπὶ τῶν μάλλον κατεπειγουσῶν ἀναγκῶν τῶν οἰκογενειῶν, ἀπεκάλουν δὲ αὐτὸν προσέτι ἐδέλλαν καὶ σκίουρον.

Ἐπειδὴ δὲ ἕνεκα τῶν πολιτικῶν ἀ-

* Ingusta fece sè contra sè giusta.

νατροπῶν ἦσαν χρόνοι ἀστασίας, ἐπὶ πολ-
λὰς δὲ νύκτας ἄνθρωποι κακοὶ ἐπεσκέ-
φθησαν τὰ περίχωρα ἐκεῖνα, οἱ ἐνοικί-
ασται δ' εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου μετέ-
βαλον κατοικίαν, παλαίειπουν δὲ ν' ἀ-
ναφέρωμεν ὅτι δηλώδης δεισιδαιμονία ἔ-
θελετε πλανώμενον ἐκεῖ τὸ σύνθηρος λευ-
χεῖμαν ἢ μελανεῖμον φάσμα, κατὰ τὰς
σεληνοφώτους ἢ ἐρεβώδεις νύκτας, αἰσθη-
μα δὲ ἀντιπαθεῖς ἀπέδιδε τῷ οἴκῳ
ἐκείνῳ ἀπεικταῖον τι προέγγελον με-
γάλων συμφορῶν.

Καὶ ὅμως ὁ σκύριος ἐγέλα καθ' ἐκυ-
τὸν ἐπὶ ταῖς ἀρχαῖς τοῦ ὄχλου φθο-
νούντος, κατὰ τὴν γνώμην του, τὰ χρή-
ματά του, καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἐστηρίζετο
εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ δικαιοῦματός του καὶ
τοῦ τῶν ἄλλων καθήκοντος. Ὡς πρὸς τὴν
θανοῦσαν δὲ Μαρίαν μετ' οὗ πολὺ ἐπη-
λήθευεν καὶ εἰς αὐτὴν ἢ παλαιὰ καὶ
τετριμμένη παροιμία, ἡ τοσοῦτον ἱστορικῶς
ἀληθής.

« Ἄλλοι σὲ καὶν ποῦ πάει ὅποιος ζῇ τὴν
ἀπεργάει »

VII

Ὁλόγιος ἔατοτε παρῆλθε χρόνος καὶ
θελλώδης ἐπῆλθε νύξ. Ἄνεμος, χάλαζα,
βροχή, κατὰκλυσμός. Ὁ κεραυνὸς συνέ-
τριψε τὴν μεγαλήτερον δ' ἐξέλισκον τῆς μη-
τροπόλεως, ὁ ἀνεμος ἀνέτρεψεν ἕν ἀγαλμα,
οἱ δὲ κώδωνες ἐστήλκινον χωρὶς χειρὸς ἀν-
θρώπου νὰ ἐγγίξῃ αὐτούς. Πλὴν οὐδὲ ἡ
χάλαζα, οὐδὲ ἡ βροχὴ ἰσχυρὰν νὰ σθέ-
σῃ πυρκαϊὰν ἐκ τῶν φρικωδεστέρων
καὶ μακιοδεστέρων, πρὸς ἐπίτασιν τῆς
ὁποίας ἐφρίνοντο ἀφηνιάσαντες οἱ ἄνε-
μοι. Ἐρυθρὸς ἐβάφη περὶ τὸ μεσονύ-
κτιον ὁ οὐρανὸς ἑμοιάζων μὲ πεπυρα-
κτωμένον σίδηρον, ὁ καπνὸς κατεσκό-
τισε τὴν τε πόλιν καὶ τοὺς ἀγρούς. . . .
ὁ οἶκος τοῦ τυράννου τῶν πτωχῶν ἔ-
γεινε σωρὸς ἐρειπίων, σποδοῦ καὶ ἀν-
θράκων.

Στρατιῶται περιεκύλωσαν τὰς πέριξ ὀ-
δοὺς. Ἐκάλεον τοὺς διαβάτας καὶ τοὺς

πολλοὺς περιέρρους· ἵνα βοηθήσωσι πρὸς
κατάσβεσιν τῆς πυρκαϊᾶς διὰ τοῦ ὕ-
δατος τοῦ ἐγγὺς κειμένου ποταμοῦ,
ἀλλὰ πάντες ἔφευγον. Ὁ ἄνθρωπος ὅς-
τις δὲν ἤσθάνθη οἶκτον πρὸς τοὺς ἀ-
δελφούς του, δὲν ὤφειλε νὰ περιμέ-
νῃ αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς δυστυχί-
ας του.

Καὶ οἱ ὀλίγοι ὑπηρεταὶ τοῦ ἔφυ-
γον ἄλλ' ὁ κύριος ;

— Ὁ κύριος εἶνε κλεισμένος ἐν
τῷ δωματίῳ ὅπου ἱπάρχει τὸ χρημα-
τοφυλάκιον . . . ἐκτυπήσαμεν, ἔλεγον οὗ-
τοι, ἐφωανάσαμεν ἀλλ' αἱ κλίμακες ἐπι-
σχεν φωτιά . . . καὶ ἐσκέφθημεν νὰ σώ-
σωμεν τὴν ζωὴν μας.

Πιθανὸν ὁ ἀπάνθρωπος νὰ ἦτο βεβυ-
θισμένος εἰς τὸν ὕπνον, ἢ ἐγερθεὶς, νὰ
προετίματε ν' ἀποθάνῃ πλησίον τοῦ χρη-
ματοφυλακίου ἢ νὰ τὸ ἐγκαταλείψῃ. Μό-
νος ὁ Θεὸς γινώσκει ὁποῖαν ὑπέστη πά-
λιν ἐνώπιον τοῦ θανάτου· καὶ μυστή-
ριον εἶναι πῶς καὶ διατί δὲν ἐσώθη ἐγ-
καίριος.

Ἴσως ὠνεύριετο βροχὴν χρυσῶν νο-
μισμάτων . . . πλὴν τὰ χρήματα ταῦ-
τα ἐσωρεύοντο ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τῆς
κοιλίας αὐτοῦ . . . ὁ ἐφιάλτης κατέπι-
γεν αὐτόν, . . . Ὁ ἐφιάλτης ἦτο δοκὸς
ἀνημμένη, ἢ δὲ κλίνη του κλίνη φλο-
γῶν. Ὡς ἂν ἦτο δὲ θέλημα Θεοῦ ἵνα
καὶ αὐτὰ τὰ ὀστέα τοῦ φιλαργύρου, τῆς
ἐδελυρᾶς ταύτης λέπρας τοῦ κόσμου, τὸ
πῦρ καταφάγῃ, οὗτος ἀπέθανε πως πο-
ληθεὶς, καὶ οὐδὲ κἂν ἔχνος αὐτοῦ εὐ-
ρέθη. Βίβων τοῦ ἄδου !

Τὸ πλῆθος σημειοὶ καὶ ἐνθυμεῖται ἵ-
να μηδέποτε λητμονήσῃ. Ἐρχεται ἡ
ἡμέρα τῶν μεγάλων ἐκδικήσεων, τὸ δὲ
πλῆθος ἐν ψυχραιμῇ ἐκπληροῖ αὐτάς,
καὶ ὁ ἀνεμνησθετο τῶν παραπτωμά-
των παρελθόντος αἰῶνος ὡς ἂν ἦσαν τῆς
χθὲς. Οἷα δίκη ! ἐκράζαν πάντες.

Ἐπὶ μυρία ἀπεδόθη αἵτις ἡ κατα-
στροφή κατὰ τὰ διάφορα σχολία αἰτι-
νὰ ἐπέφερεν ἕλαστος. Πλὴν εἰσέτι δὲν
ἔγεινεν ἀκριβῶς γνωστὴ ἡ ἀληθὴς αἰ-

τία, καὶ πιθανὸν οὐδέποτε θὰ γνωσθῇ.

Δὲν ἠδυνήθη ὁ φιλάργυρος νὰ ταφῇ ἐν τῇ γῇ ὡς ἂν καὶ αὕτη τὸν ἀπέθαλε. Τὸ χρηματοφυλάκιόν του ἐλάη καὶ τὰ νομίσματα ἐγινεύθησαν. Μετὰ παρέλευσιν τινος χρόνου εὗρέθη ποσὸν τι χρημάτων τεθαμμένον ὑπὸ τὰ ἐρείπια ἐντὸς μολυβδίνου κιβωτίου ἐν κεκαπνισμένῃ λιθίνῃ λαγήνῳ. Οἱ δὲ κληρονόμοι τῶν ἐρείπιων ἐκείνων, ὡς βραδεῖν ἐπανόρθωσιν τῶν ὠμοτήτων αὐτοῦ, δι' αὐτῶν ἐπροίκισαν τὴν ἀπαρηγόρητον ὀρφανὴν Λαυρέτταν, τὴν θυγατέρα τῆς πτωχῆς ραπτρίας Μαρίας.

Τώρα, ἀναγνώστὰ μου, ἰδοὺ ἡμεῖς εἰς τὸ τέρμα. Ἐκ μελαγχολικᾶς σοὶ προὔξενησα ἐντυπώσεις, πολὺ μᾶλλον ἢ τὸ διήγημα τοῦτο ἐν καίρῳ νυκτὸς ἀγέγνωσας, ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ σοὶ διέφυγε τὸ καλλίτερον αὐτοῦ μέρος, δι' οὗ σοὶ ὑπέδειξα ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀπελπίζηται τις περὶ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι ἀκόμη λείπει ἡ τῶν ἀνθρώπων.

(ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ.)

Γ. Κ. ΣΦΗΚΑΣ.

EN NEON ENISTOTARION

ΤΟΥ

ΦΩΣΚΟΛΟΥ

Lettere inedite di Ugo Foscolo tratte dagli autografi con note e documenti. Torino, presso T. Vaccarino editore 1875.

Καὶ πάλιν νέον φόρον σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης ἀποτίει ἡ Ἰταλία πρὸς τὴν μεγαλουργὸν ἐκείνην ἐπαρχίαν της, ἣν τὸ τυχαῖον μὲν τῆς φύσεως ἔταξεν ἐπὶ κεφαλῇ τῆς ὅλης χερσονήσου ὡς φυσικόν

αὐτῆς προὔρον καὶ ἡγήτορα, ἣ δὲ μεγαλοφυΐα τοῦ Καβόττο ἀνέδειξεν ἐστὶν καὶ πυρῆνα τῆς ἐθνικῆς τῶν Ἰταλῶν ἀναπλάσεως. Διακεκριμένος Πεδεμόντιος ὁ πολυμαθὴς καθηγητὴς I. Περόσινος, διευθυντὴς τοῦ σπουδαίου ἐν Τουρίνῳ ἐκδιδόμενου περιοδικοῦ «il Barcetta», πρὸ πολλοῦ ἀσχολούμενος περὶ τὴν εὑρεσιν ἀνεκδότων τοῦ Φωσκόλου χειρογράφων, ἠδυνήθη, κατόπιν πλείστων φροντίδων καὶ κόπων, νὰ συλλέξῃ καὶ δημοσιεύσῃ 183 ἐπιστολάς, ὑπὸ τοῦ μεγάλου ἡμῶν συμπολίτου πρὸς τὴν οἰκονόμειαν αὐτοῦ ἀπευθυνομένης, πλείστας ἄλλας τοῦ ἰδίου Φωσκόλου πρὸς ξένους, ἐτέρους δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ ἀδελφῆς γραφείσας.

Μὴ τις νομίτῃ ὅμως ὅτι ὁ κ. Περόσινος, ὁ μετὰ τοσούτου ζήλου καὶ προθυμίας διασώζων ἀπὸ τῆς λήθης πᾶν νοητικὸν τοῦ Φωσκόλου λείψανον, πληροὶ ἔφεςιν ἀνῆκουσαν εἰς αὐτὸν μόνον, καὶ ἀπορρέουσιν ἐξ ἰδιαίτερου πρὸς τὸν Ζακύνθιον ποιητὴν σεβασμοῦ καὶ ὑποτίφσεως. Ὁ κ. Περόσινος ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ διερμηνεύει τὴν πρὸς τὸν Φωσκόλον λατρείαν σύμπαντος τοῦ ἰταλικοῦ ἔθνους, τοῦ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ ὁρμεμφύτως πως συναίσθανομένου ὅτι ὁ Φωσκόλος ὑπὲρ πάντα ἄλλον συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1859 ἐπεληθούσαν ἐν Ἰταλίᾳ αἰσιωτάτην μεταβολήν. Ἡ ἰδιάζουσα αὕτη τοῦ ἰταλικοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Φωσκόλον ἀφοσίωσις ἐξεδηλώθη ἐναργέστατα κατὰ τὸ 1872, ὅτε ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις ἐζήτησατο ταῦτα αὐτοῦ παρὰ τῆς Ἀγγλίας, καὶ ταῦτα εἰς Ἰταλίαν κομισθέντα ἐτάφισαν μετὰ τῆς μεγάλης ἐκείνης πομπῆς, ἣν τοσοῦτον γραφικῶς ἡ περιώνυμος Δωρὰ Ἰστρίας ἐξεκόντισεν, ἐν Santa Croce, ἐν τῷ Πανθέῳ ἐκείνῳ τῆς ἰταλικῆς μεγαλοφυΐας, ἐν τῷ ἀθανάτῳ ἐκείνῳ πολυανδρίῳ τῷ συνοφίζοντι ἐντὸς τῶν τοίχων αὐτοῦ δολόκληρον ἱστορίαν ἀγώνων καὶ θριαμβῶν, στεναγμῶν καὶ δόξης.